

1. 6. AKÝ SOM - TEMPERAMENT

Ciel': pomôcť mladému človeku spoznať seba samého a ako so sebou pracovať

Božie slovo

„Na svoju hanbu hovorím, akoby sme my boli slabí. Ak si niekto v niečom trúfa, hovorím to ako nerozumný, trúfam si aj ja. Sú oni Hebreji? Aj ja. Sú Izraeliti? Aj ja. Sú Abrahámovi potomci? Aj ja. Sú Kristovi služobníci? Ešte nerozumnejšie hovorím: Tým viac ja vo väčších námahách, častejšie vo väzeniach v nesmierne mnohých ranách, veľa ráz v nebezpečenstve smrti. Od Židov som, päť ráz dostal štyridsať bez jednej, tri razy ma bičovali, raz kameňovali, trikrát som stroskotal na lodi, noc a deň som bol na morských hĺbinách; často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi; v námahe a lopote, často v bdení, o hlade a smáde veľa ráz v pôstoch v zime a nahote. A okrem toho na mňa deň čo deň dolieha starosť o všetky cirkvi.“ (2Kor 11,21-28)

„A aby som sa nevyvyšoval, bol mi daný do tela osteň, satanov posol, ktorý ma bije po tvári, aby som sa nevyvyšoval. Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ (2Kor 12,7-9)

„Vtedy im Ježiš povedal: „Vy všetci tejto noci odpadnete odo mňa, lebo je napísané: „Udriem pastiera a stádo oviec sa rozpáchne.“ Ale keď vstanem z mŕtvych, predídem vás do Galiley.“ Peter mu povedal: „Aj keby všetci odpadli od teba, ja nikdy neodpadnem.“ Ježiš mu odvetil: „Veru, hovorím ti: Tejto noci skôr, ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ Peter mu povedal: „Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa.“ (Mt 26,31-35)

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali.“ (Jn 1,1-5)

„Po ich odchode sa Jozefovi vo sne zjavil Pánov anjel a povedal: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta a zostaň tam, kým ti nedám vedieť, lebo Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zmárnil.“ On vstal, vzal za noci dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta. Tam zostal až do Herodesovej smrti.“ (Mt 2,13-15)

„...neboj sa, veď ťa vykúpim, po mene ťa zavolám ty si môj. Keď budeš brodiť vodami, budem s tebou a keď riekami, nepotopia ťa, keď pôjdeš cez oheň, nepopáliš sa a plameň nebude horieť na tebe. Veď ja som Pán, tvoj Boh, Svätý Izraelov, tvoj Spasiteľ... Pretože si drahý mojim očiam, vzácny a ja ťa milujem.“ (Iz 43,1-4)

„Moja duša bude plesať v Pánovi a bude sa tešiť z jeho pomoci.“ (Ž 35,9)

Iné pramene

Diecézny
katechetický úrad
Bratislavskej arcidiecézy

Láska je formou všetkých čností. Pod jej vplyvom sa čistota javí ako škola osobného sebadarovania sa. Sebaovládanie je zamerané na sebadarovanie. (KKC 2346)

Čnosť je trvalá dispozícia konať dobro. Čnostný človek svojimi zmyslovými a duchovnými silami smeruje k dobru, ide za ním a volí si ho v konkrétnom konaní. Ľudské čnosti poskytujú človekovi ľahkosť, sebaovládanie a radosť, aby mohol viesť morálne dobrý život. Čnostný

človek je ten, ktorý slobodne koná dobro. Morálne čnosti sa získavajú ľudským úsilím. (KKC 1803-1804)

Už v samom človeku, pretože je zložená bytosť - duch a telo – jestvuje určité napätie a odohráva sa určitý boj náklonností medzi „duchom“ a „telom“. Ale tento boj patrí v skutočnosti k dedičstvu hriechu. (KKC 2516)

Podnety na prehĺbenie témy

- každý majster potrebuje poznať materiál, s ktorým pracuje. Aj my potrebujeme poznať seba samých, ak chceme na sebe pracovať. Každý z nás má nejaký temperament. Podľa toho aký máme temperament sa správame, reagujeme na podnety a prežívame veci. Niekoľko napríklad verejné upozornenie motivuje ku konaniu, iného ubíja a uzatvára do seba. Existujú rôzne typológie temperamentov. Ten najzákladnejší je delenie na 4 typy: sangvinik, choleric, melancholik a flegmatik
- je dobré vedieť, že zlá povaha neexistuje. Existuje len nezvládnutá povaha. Platí, že naša najväčšia výhoda je našou najväčšou nevýhodou a naopak, naša najväčšia nevýhoda môže byť našou najväčšou výhodou. Preto je potrebné poznať svoju povahu, aby sme chápali svoje reakcie, aby sme vedeli ako so sebou pracovať – čo na nás platí, čo nás motivuje a taktiež aby sme zvládali svoje prednosti a nenechali sa zlomiť našimi slabosťami. Človek každého temperamentu môže využiť svoje schopnosti v službe pre budovanie Božieho kráľovstva. Choleric so svojimi víziami a horlivým tvorivým úsilím rovnako ako flegmatik, ktorý je zvyčajne tvorca pokoja. Sangvinik citiaci a optimistický rovnako ako melancholik umelec, poukazujúci na zákonitosti života i hĺbku vecí
- biblické postavy a ich temperamenty (Mojžiš, Peter, Pavol, Jakub a Ján, ...)
- temperament – čnosti a neresti. Čnosti sú v službe Bohu, neresti sú v službe zlému.... Vášne.
- Boh vie o nás všetko, napriek tomu nás veľmi miluje
- svätci a ich temperamenty (sv. Hieronym, p. Pio, Ignác z Loyoly, ...)

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

- spraviť s birmovancami jednoduchý test na poznanie svojho temperamentu a priblížiť im charakteristiky jednotlivých temperamentov
- čo sa na teba z povedaného hodí? V čom si sa našiel?
- čo považuješ za svoju prednosť?
- v čom vidíš svoju ťažkosť?
- čo si myslíš, na čo sa hodíš, na základe toho akú máš povahu?
- je človek hriešnikom, keď v sebe pociťuje silné vášne? Niektoré vášne môžu byť veľmi cenné, pôvodne ich Boh určil k uskutočňovaniu dobra. Nesprávnou orientáciou sa stávajú pomocníkmi zla.
- test temperamentu

Modlitba

Pane prijmi ma takého, akým som a urob ma takým, akým ma chceš mať.

Aplikácia do života

- SKUTKY - Uprám pozornosť na pozitívnu aj negatívnu stránku tvojej osobnosti. Pozitívnu využívaj v službe Bohu pre dobro tvojho okolia i tvoje dobro v podobe konkrétnych skutkov. Negatívne prejavy tvojej povahy sa snaž krátkou modlitbou odovzdať Bohu a prosieť o silu zvládnuť ich tak, aby si nimi neubližoval druhým ani sebe.
- do ďalšieho stretnutia nasleduj čnosť niektorého svätca, ktorá ti je blízka

Materiály k téme

- všímaj si svoju povahu, ako sa prejavuje v rozličných situáciách

KKC

Youcat/vášne, čnosti, neresti 293-294

Jozef Luscoň, *Ste zrodení pre let, učebnica náboženstva pre 1. Ročník stredných škôl*, SSV Trnava 2002, str. 32-34. (test na temperamenty aj s vyhodnotením)

Ole Hallesby, *Akú máš povahu? Naše vlastnosti a čo s nimi môžeme urobiť*, HKSM, Bratislava 1995

www.ruksak.sk/category/zivot/osobny-rast/sebapoznavanie/

Životopis sv. Ignáca z Loyoly <http://jezuiti.sk/sv-ignac-z-loyoly/>

Životopis sv. Františka Saleského <https://zasvatenyzivot.sk/frantisek-salesky-zi-pokoje/>

Svätý Peter <https://www.mojakomunita.sk/web/janasakalovau/blog/-/blogs/zivotopisy-sv-1523>

Svätý Pavol <http://www.zivotopisysvatych.sk/pavol-apostol/>

P. Vella, *Ježiš, môj uzdravovateľ* – v tejto knihe hovorí o tom, ako sa môže dynamizovať temperament človeka pre život v čnostiach alebo život v nerestiach ...